

Sygn. akt XVII AmA 77/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 marca 2015 roku

Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

w składzie:

Przewodniczący: SSO Bogdan Gierzyński

Protokolant: sekretarz sądowy Ewa Naróg

po rozpoznaniu w dniu 9 marca 2015 r. w Warszawie na rozprawie

sprawy z odwołania (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w Ł.

przeciwko Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów

o stwierdzenie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów

na skutek odwołania (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w Ł. od Decyzji Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 23 grudnia 2013 roku nr (...)

1. uchyla zaskarżoną Decyzję;
2. zasądza od Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów na rzecz (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w Ł. kwotę 1360 zł (tysiąc trzysta sześćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

SSO Bogdan Gierzyński

XVII AmA 77/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 23 grudnia 2013 r., nr (...), Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

I. Na podstawie art. 27 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. Nr 50, poz. 331, ze zm.) oraz stosownie do art. 33 ust. 5 i 6 tej ustawy po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, wszczętego z urzędu przeciwko (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w Ł. uznał za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, mające miejsce od dnia 1 października 2012 r. do dnia 22 marca 2013 r., wprowadzające w błąd zaniechanie przez (...) Spółkę Akcyjną z siedzibą w Ł. polegające na pomijaniu przy zawieraniu z konsumentami umów na wyjazd do Tajlandii do hotelu (...) oferowany w Katalogu pn. (...) istotnej informacji dotyczącej tej usługi, co stanowi nieuczciwą praktykę rynkową, o której mowa w art. 6 ust. 1, ust. 3 pkt 1 i 4 ust. 1 ustawy z dnia 23 sierpnia o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym (Dz. U. Nr 171 poz. 1206 ze zm.) i stwierdził zaniechanie jej stosowania z dniem 22 marca 2013 roku.

II. Na podstawie art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz stosownie do art. 33 ust. 5 i 6 tej ustawy nałożył na (...) Spółkę Akcyjną z siedzibą w Ł. karę pieniężną płatną do budżetu państwa, w wysokości 88,342 zł z tytułu naruszenia zakazu, o jakim mowa w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w zakresie opisanym w pkt I sentencji decyzji.

III. Na podstawie art. 77 ust. 1 i art. 80 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz art. 263 § 1 i art. 264 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. Nr 107, poz. 887) obciążył (...) Spółkę Akcyjną z siedzibą w Ł. kosztami opisanego na wstępie postępowania w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów w kwocie 22,80 zł i zobowiązał (...) Spółkę Akcyjną w Ł. do ich zwrotu Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w terminie 7 dni od dnia uprawomocnienia się decyzji.

Przedmiotową decyzję w całości zaskarżył powód – (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w Ł..

Zaskarżonej decyzji powód zarzucił:

1. Niewszerechnonnie rozważenie materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie i przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów, co miało wpływ na treść wydanej decyzji, w szczególności polegające na: uznaniu za niewiarygodne oświadczenia (...) S.A., a to że z dniem powzięcia informacji o braku realizacji bezpłatnych transferów na wyspę (...) Spółka wprowadziła zmiany opisu hotelu (...) w katalogu internetowym oraz oświadczenia że wszyscy konsumenci zawierający umowy po 24 października 2012 r. byli informowani przy zawieraniu umowy o zmianie dotyczącej zakresu oferty wyjazdu do hotelu (...);

2. Naruszenie przepisu art. 27 ust. 1 i ust. 2 w związku z art. 24 ust. 1 i 2 pkt 3 ust. 3 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. Nr 50, poz. 331 ze zm.) poprzez błędne uznanie za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, mające miejsce od dnia 1 października 2012 r. do 22 marca 2013 r., wprowadzające w błąd zaniechanie przez (...) S.A. polegające na pomijaniu przy zawieraniu z konsumentami umów na wyjazd do Tajlandii do hotelu (...) oferowany w Katalogu pn. (...) istotnej informacji dotyczącej tej usługi, co w ocenie Prezesa UOKiK stanowi nieuczciwą praktykę rynkową, w rozumieniu ustawy z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym (Dz.U. Nr 171, poz. 1206 ze zm.), w sytuacji gdy:

- nie doszło do naruszenia zbiorowego interesu konsumentów;

- zmiana świadczenia związanego z imprezą turystyczną do Tajlandii tj. brak bezpłatnego transferu łódką na wyspę (...) oraz informacja o tym fakcie nie miała charakteru istotnego przy realizacji umowy zgłoszenia udziału w imprezie turystycznej;

- (...) S.A. rzetelnie informował konsumentów o zmianie oferowanych świadczeń związanych z ww. imprezą turystyczną tj. informował o braku bezpłatnego transferu łódką na wyspę (...), od daty powzięcia informacji w tym zakresie od kontrahenta;

3. Naruszenie przepisu art. 106, art. 111 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów poprzez błędną wykładnię, polegającą na nieuwzględnieniu przy rozstrzygnięciu sprawy w odpowiednim stopniu wszystkich przesłanek przewidzianych w przepisie art. 111 ustawy, a także nieuwzględnieniu w odpowiednim stopniu wszystkich okoliczności łagodzących – przemawiających za odstąpieniem od nałożenia kary pieniężnej lub wymierzenia jej w niższym wymiarze, skutkiem czego jest nieprawidłowe – za wysokie – ustalenie wymiaru kary pieniężnej, która jest niewspółmierna do: naruszeń przepisów ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów, ewentualnego stopnia naruszenia interesu publicznie – prawnego oraz występujących w sprawie okoliczności łagodzących wpływających na wymiar kary, a także możliwości finansowych Spółki;

4. Naruszenie przepisu art. 28 ust. 1 – 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów poprzez jego błędne niezastosowanie w przypadku, gdy zachodziły przesłanki do nałożenia na (...) S.A. w drodze decyzji obowiązku wykonania określonych zobowiązań i odstąpienia od nałożenia kary pieniężnej.

Powołując się na powyższe zarzuty powód wniósł o:

1. Uchylenie kwestionowanej decyzji w całości

ewentualnie w przypadku uznania, że (...) S.A. stosowała w okresie od 1 października 2012 r. do 22 marca 2013 r. praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów wniósł o:

2. Zmianę decyzji w części tj. w zakresie pkt II decyzji poprzez: odstąpienie od wymierzenia kary pieniężnej lub obniżenie nałożonej na (...) S.A. kary pieniężnej i nałożenie na Spółkę kary w szczególnie niskiej wysokości.

Ponadto powód wniósł o zasądzenie zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany – Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów wniósł o oddalenie odwołania w całości oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny:

Powód – (...) S.A. z siedzibą w Ł. jest przedsiębiorcą prowadzącym działalność m.in. w zakresie działalności agentów i pośredników turystycznych oraz organizatorów turystyki. Przedsiębiorca ten prowadzi działalność na terenie całego kraju, w tym za pośrednictwem strony internetowej.

W zakresie swojej działalności powód stosował katalog zawierający ofertę wyjazdu do Tajlandii z noclegami w hotelu (...) o nazwie: (...). Na podstawie tego katalogu powód zorganizował w terminach: od 2 listopada 2012 r., od 16 listopada 2012 r., od 30 listopada 2012 r., od 14 grudnia 2012 r., od 28 grudnia 2012 r., od 8 lutego 2013 r. od 22 lutego 2013 r. od 8 marca 2013 r. i od 22 marca 2013 r. dwutygodniowe wyjazdy do Tajlandii do hotelu (...).

Dowody: pismo powoda z dnia 24 maja 2013 r. wraz z załącznikami, k. 21 i n. akt adm., fakty bezsporne.

W ofercie wyjazdu, na stronie 103 ww. katalogu, znajdował się zapis o treści: (...) W okresie obowiązywania ww. katalogu powód zawarł 41 umów dotyczących wyjazdu do hotelu (...), które objęły 86 uczestników.

Dowody: pismo powoda z dnia 24 maja 2013 r., k. 21 akt adm., strona 103 katalogu załączonego do akt adm. w tomie II, fakty bezsporne.

Umowy zawierane z konsumentami na wyjazd do hotelu (...) w Tajlandii do przełomu miesięcy września i października 2012 r. zawierały informację o treści: (...).

Dowody: załączone do akt administracyjnych umowy, k. 38, 57, 72, 84, 89 akt adm., fakt bezsporny.

W związku z uzyskanymi na przełomie miesięcy września i października 2012 roku informacjami dotyczącymi problemów z realizacją świadczenia polegającego na bezpłatnym przejeździe łodzią z hotelu (...) na (...) (...) powód wprowadził zmiany do opisu hotelu w systemie rezerwacyjnym dla agentów. W konsekwencji od początku miesiąca października 2012 r. powód zawierał z konsumentami umowy na wyjazd do tego hotelu, które nie zawierały informacji o bezpłatnych przejazdach łodzią na (...) (...), jak również informacji o braku bezpłatnych przejazdów łodzią na (...) (...).

Dowody: załączone do akt administracyjnych umowy, k. 34, 40, 43, 46, 50, 53 – 54, 61, 65, 69, 75, 78, 97, 142 akt adm., wyjaśnienia powoda, k. 135 akt adm., fakty bezsporne.

Ostatecznie w dniu 24 października 2012 roku powód uzyskał od kontrahenta informację, że hotel wycofał się z realizowania transferów na W. (...).

Powyższe fakty są bezsporne pomiędzy stronami postępowania. Na podstawie analizy posiadanych dokumentów nie budzą one wątpliwości Sądu. W związku z powyższym stan faktyczny w przedmiotowej sprawie został ustalony jak wyżej.

W tym stanie faktycznym Sąd Okręgowy – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

W pierwszym rzędzie należało zważyć, że treść rozstrzygnięcia zawartego w pkt I zaskarżonej Decyzji narusza art.27 ust. 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331). Zgodnie z tym przepisem Prezes Urzędu wydaje decyzję o uznaniu praktyki za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i stwierdzającą zaniechanie jej stosowania. Decyzja zatem musi zawierać opis praktyki, a więc wskazywać, jakie działanie lub zaniechanie zostało uznane za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów.

Rozstrzygnięcie zawarte w pkt I nie zawiera takiego określenia, gdyż wskazuje „wprowadzające w błąd zaniechanie przez (...) Spółkę Akcyjną z siedzibą w Ł. polegające na pomijaniu przy zawieraniu z konsumentami umów na wyjazd do Tajlandii do hotelu (...) oferowany w Katalogu pn. (...) istotnej informacji dotyczącej tej usługi” nie określając o jaką informację chodzi. Rozstrzygnięcie, zwane także osnową lub sentencją decyzji, powinno być sformułowane jasno i precyzyjnie, aby było zrozumiałe dla stron bez uzasadnienia, które nie zawsze musi być składnikiem decyzji. Decyzja organu administracji państwowej, stwierdzająca naruszenie przez stronę postępowania administracyjnego obowiązującego prawa, szczególnie kiedy stanowi podstawę nałożenia kary pieniężnej, powinna obowiązek ten wyrażać precyzyjnie, bez niedomówień i możliwości różnej interpretacji. Nie jest dopuszczalne określanie czynu naruszającego prawo w sposób ogólny, a sprecyzowanie go dopiero w uzasadnieniu.

Sąd podziela również zarzut powoda, że zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie dawał podstaw do stwierdzenia, że miało miejsce naruszenie zbiorowych interesów konsumentów. Pozwany zarzucając naruszenie art.24 ust. 2 pkt 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów poprzez nieuczciwą praktykę rynkową obowiązany był wykazać, że powód praktykę taką stosował a w szczególności naruszył przepisy ustawy z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym. W rozpoznawanej sprawie pozwany zarzucił naruszenie art. 6 ust 1 tej ustawy, a więc stosowanie praktyki rynkowej polegającej na zaniechaniu wprowadzającym w błąd. Zaniechanie takie stanowi niedozwolona praktykę rynkową, jeżeli pomija istotne informacje potrzebne przeciętnemu konsumentowi do podjęcia decyzji dotyczącej umowy i tym samym powoduje lub może powodować podjęcie przez przeciętnego konsumenta decyzji dotyczącej umowy, której inaczej by nie podjął. Oznacza to, że nie każde zaniechanie wprowadzające w błąd stanowi niedozwolona praktykę rynkową, lecz tylko takie, które dotyczy informacji wpływających na decyzje dotyczącą umowy przez przeciętnego konsumenta.

W ocenie Sądu, pozwany nie wykazał informacja o braku bezpłatnego przejazdu na wyspę (...) (abstrahując, że nie zostało to określone w rozstrzygnięciu) powoduje lub może powodować podjęcie przez przeciętnego konsumenta decyzji dotyczącej umowy, której inaczej by nie podjął. Wniosku takiego nie można wyprowadzić opierając się na logice i doświadczeniu życiowym wyłącznie opierając się na treści informacji. Należy mieć na względzie kontekst informacji zawartej na str.103 przedmiotowego katalogu, gdzie informacja o bezpłatnej łodzi na wyspę (...) występuje obok informacji o niezbyt szerokiej piaszczystej plaży położonej ok.100 od hotelu, możliwości dojazdu bezpłatnym busem na plażę szeroką Y., a także informacjami o hotelu, pokojach i wyżywieniu. Opis oferty nie pozwala na wyprowadzenie wniosku, że brak bezpłatnej łodzi na wyspę (...) wpływałby na decyzję przeciętnego konsumenta dotyczącą umowy. Pozwany nie wskazał (a tym bardziej nie udowodnił), że wyspa (...) stanowi dla przeciętnego konsumenta tak wielką atrakcję, że uzależniałby od możliwości bezpłatnego dostawiania się tam zawarcie umowy. Nie zostało również wykazane, aby odpłatne przedostanie się na tę wyspę stanowiło istotny wydatek lub by nie było to możliwe, a więc bezpłatna łódź stanowiła znaczące udogodnienie.

Podkreślić należy, że wskazane wyżej przepisy odnoszą się do działań wpływających na zachowania przeciętnego konsumenta, co nie wyklucza istnienia konsumentów, dla których możliwość korzystania z bezpłatnej łodzi na wyspę (...) stanowiło istotne lub wręcz główne kryterium wyboru. Naruszenie interesów poszczególnych konsumentów nie stanowi naruszenia zbiorowych interesów konsumentów, a tym samym brak nie daje podstaw do stosowania publicznoprawnych środków ochrony prawnej.

Z powyższych względów zaskarżoną Decyzję w zakresie pkt I należało uchylić wobec braku podstaw do jej wydania (art.479^{31a} § 3 k.p.c.).

Ponieważ przesłanką do nałożenia kary pieniężnej na podstawie art.106 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów jest naruszenie zakazu określonego w art. 24, uchylenie pkt I zaskarżonej Decyzji powoduje, że odpadła podstawa do jej nałożenia. Analogiczny skutek odnosi się również do obowiązku poniesienia kosztów postępowania, gdyż zgodnie z art.77 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów obowiązek taki może być nałożony wyłącznie na przedsiębiorcę, który dopuścił się naruszenie przepisów ustawy.

Zaskarżoną Decyzję należało zatem uchylić także w zakresie pkt II i III wobec braku podstaw do jej wydania (art.479^{31a} § 3 k.p.c.).

O kosztach postępowania orzeczono stosownie do wyniku sporu, zasądzając na rzecz powoda koszty zastępstwa procesowego według norm przepisanych (art.98 k.p.c.)